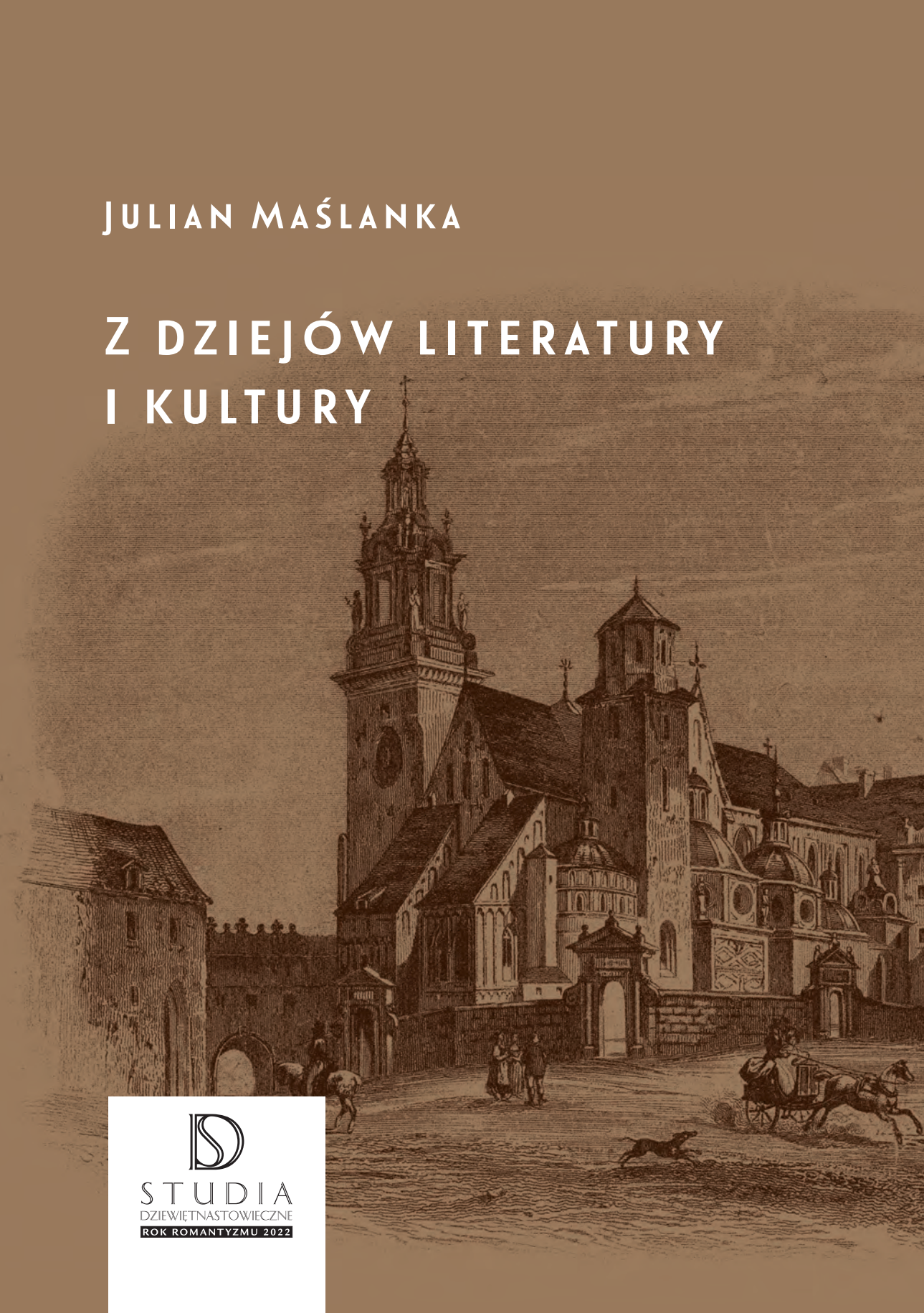

JULIAN MAŚLANKA

Z DZIEJÓW LITERATURY
I KULTURY

STUDIA
DZIEWIĘTNASTOWIECZNE
ROK ROMANTYZMU 2022

**Z DZIEJÓW LITERATURY
I KULTURY**

SD
STUDIA
DZIEWIĘTNASTOWIECZNE
ROK ROMANTYZMU 2022

ROK ROMANTYZMU
2022

TOM III

JULIAN MAŚLANKA

Z DZIEJÓW LITERATURY I KULTURY

WYBÓR I REDAKCJA NAUKOWA
BOGUSŁAW DOPART

INSTYTUT
LITERATURY

KRAKÓW

© Copyright by Julian Maślanka 2021

Redaktor naukowy serii: prof. dr hab. Bogusław Dopart

Okładkę projektował Lesław Sławiński
Wydanie II

ISBN 978-83-8138-539-8 (druk)
ISBN 978-83-8138-540-4 (on-line, pdf)
<https://doi.org/10.12797/9788381385404>

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury,
Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach projektu Kanon Polski

Okładkę opracowano na podstawie ilustracji dostępnej w serwisie Polona:
Émile Rouargue (1795-1865), *Eglise cathédrale près le Château royal à Krakovie*

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel./faks: 12 431-27-43, 12 421-13-87
e-mail: publishing@akademicka.pl
Księgarnia internetowa: <https://akademicka.com.pl>

INSTYTUT LITERATURY
ul. Smoleńsk 20/12, 31-112 Kraków
e-mail: wydawnictwo@instytutliteratury.eu
<https://sklep.instytutliteratury.eu/>

Spis treści

ROZDZIAŁ I	
Tradycje cyrylo-metodiańskie w polskiej literaturze romantycznej	7
ROZDZIAŁ II	
Mity historyczne w okresie baroku i oświecenia	19
ROZDZIAŁ III	
Mityzacja folkloru w pierwszej połowie XIX wieku	33
ROZDZIAŁ IV	
Literatury słowiańskie w wykładach paryskich Mickiewicza	49
ROZDZIAŁ V	
Historyczne poglądy Mickiewicza	69
ROZDZIAŁ VI	
Mickiewicz o despotyzmie rosyjskim	81
ROZDZIAŁ VII	
Uwagi o tekście <i>Pana Tadeusza</i>	97
ROZDZIAŁ VIII	
O tekście <i>Beniowskiego</i>	107
ROZDZIAŁ IX	
Problemy edytorskie w dramatach Norwida	117
ROZDZIAŁ X	
Poemat skrajnego pesymizmu (<i>Maria Antoniego Malczewskiego</i>)	127
ROZDZIAŁ XI	
Poeta tragiczny – August Antoni Jakubowski (syn Antoniego Malczewskiego)	151
ROZDZIAŁ XII	
<i>Krakus</i> Norwida – misterium narodowe	175

ROZDZIAŁ XIII	
Kainowa zbrodnia na Wawelskim Wzgórzu	189
ROZDZIAŁ XIV	
Podanie o Walgierzu w historiografii i literaturze	197
ROZDZIAŁ XV	
Nauka i niepodległość pod zaborami	213
ROZDZIAŁ XVI	
Nieco o godności w literaturze	227
Bibliografia	241
Nota od redakcji	253
Streszczenie	255
Summary	257
Indeks nazwisk	259

Rozdział I

Tradycje cyrylo-metodiańskie w polskiej literaturze romantycznej

Chodzi tu o ukazanie związków chrześcijańskiej tradycji cyrylo-metodiańskiej, a zwłaszcza metodiańskiej, z kronikarskim podaniem o Piaście, co ujawniło się dość wyraźnie zarówno w piśmiennictwie historycznym (począwszy od przełomu wieków XVIII i XIX), jak i w literaturze.

Już bowiem Adam Naruszewicz w drugim tomie *Historii narodu polskiego* wysunął hipotezę, że pradziad Mieszka I, Siemowit (syn Piasta), mógł przyjąć chrześcijaństwo bądź od apostołów Słowian, Cyryla i Metodego, bądź też od ich uczniów¹. Do tego właśnie pomysłu nawiązał później, i znacznie go rozbudował, Józef Maksymilian Ossoliński (twórca Ossolineum) w rozprawie pod znamienym tytułem *Domysł śledzeniu podany. Goście Piasta mogli być Cyryl i Metody – apostołowie Słowian*, ogłoszonej dwa lata po śmierci autora, czyli w 1828 r., w „Czasopiśmie Naukowym Księgozbioru Publicznego im. Ossolińskich”². Podstawą jego rozważań jest jednak głównie podanie zapisane po raz pierwszy w *Kronice polskiej* Galla, gdzie kronikarz opowiada o dwóch tajemniczych pielgrzymach, którzy przybyli w okolice Gniezna i usiłowali się dostać do zamku Popieła, lecz zostali „odpędzeni” i wówczas „skierowali się od razu na przedmieście, gdzie trafili zupełnym przypadkiem przed domek oracza”³, czyli Piasta. Ten przyjął ich gościnnie, a oni – czytamy u Galla – „z wdzięcznością przychylając się do zaprosin ubogiego człowieka i wchodząc do gościnnej chaty rzekli mu: «Cieszcie się zaiste, iżeszmy przybyli, a może nasze przybycie przyniesie

---

¹ A. Naruszewicz, *Historia narodu polskiego*, t. 2, Warszawa 1780, s. 69.

² J. M. Ossoliński, *Domysł śledzeniu podany. Goście Piasta mogli być Cyryl i Metody, apostołowie Słowian*, „Czasopism Naukowy Księgozbioru Publicznego im. Ossolińskich” 1828, t. 2, s. 52-62.

³ Anonim tzw. Gall, *Kronika polska*, przekład R. Grodeckiego, przekład oprac., wstępem i przypisami opatrzył M. Plezia, wyd. V, Wrocław-Kraków 1982, s. 11, *Biblioteka Narodowa*, seria I, nr 59.

wam obfitość dobra wszelakiego, a z potomstwa zaszczyt i sławę»⁴. Kronikarz zaznacza także, iż wszystko to zdarzyło się wskutek tajemnej woli Boga⁴.

Otóż Ossolińskiego uderzyła przede wszystkim tajemniczość pielgrzymów w opowieści Galla, którą starała się jakoś wyjaśnić:

Oczywiście coś tajemniczego tkwi – powiada on – w tej całej powieści [...] A co się osób tycze, które to sprawowały, ślad jest dosyć jawny, że pewnie byli duchowni mający zamiar przy gorliwości nawracania – polityczny. Kiedy więc podług tej poszlaki w historii owoczesnej szukam, których by wskazać, na innych nie padam [*sic!*], jak na Cyryla i Metodego⁵.

A zatem dwaj przybysze z dalekich stron mogli być, zdaniem Ossolińskiego, pierwszymi apostołami Słowian, którzy zawędrowali aż w okolice Gniezna gdzieś między 863 a 867 rokiem, czyli przed udaniem się ich do Rzymu, na wezwanie papieża Mikołaja I Wielkiego (zmarł 13 XI 867, zanim Cyryl i Metody dotarli do Stolicy Apostolskiej). Wprawdzie Ossoliński wyraźnie podkreślił, że to tylko „domysł” (już w podtytule rozprawki), lecz domysł ten uważał za dość prawdopodobny. Znamienne również, że zwraca on uwagę nie tylko na religijny, ale także polityczny aspekt misji gości Piasta. I chociaż hipoteza Ossolińskiego spotkała się z krytyką, np. ze strony Wacława Aleksandra Maciejowskiego, który w dziele *Pamiętniki o dziejach, piśmiennictwie i prawodawstwie Słowian* (Warszawa 1839) pisał aluzyjnie o „nowszych bajarzach”, co w gościach Piasta chcieli widzieć apostołów Słowian, Cyryla i Metodego, to jednak zaowocowała ona, jak się wydaje, w niektórych utworach literackich okresu romantyzmu, o czym powiemy za chwilę.

Rangę podania o Piaście i Rzepisze usankcjonował fakt, że zapisane zostało w najstarszej kronice polskiej; należy więc do najdawniejszych podań w naszej historiografii i pojawiało się w każdej kolejnej kronice średniowiecznej (a także, oczywiście, u szeregu późniejszych historiografów) bez większych zmian, chociaż ten właśnie motyw – o dwóch cudzoziemskich pielgrzymach – ulegał pewnym modyfikacjom, jeśli idzie o bliższe określenie, kim oni byli. Wszyscy kronikarze uznali ich za postacie tajemnicze: obcych przybyszów, nie wiadomo skąd, ale oczywiście z daleka, mających moc czynienia cudów, gdyż cudowne było dokonane przez nich rozmnożenie mięsa i napoju (u Galla: piwo) przed uroczystością postrzyżyn syna Piastowego – Siemowita. Gall, który najprawdopodobniej zaczerpnął to podanie z tradycji ustnej⁶, niezbyt

⁴ *Ibidem*.

⁵ J. M. Ossoliński, *op. cit.*, s. 54.

⁶ Na podobieństwo naszego podania do legendy o św. Germanie zwrócił uwagę J. F. Gajsl er w recenzji rozprawy A. Br ü c k n e r a *O Piaście* (Kraków 1897 – odbitka z „Rozpraw Wydziału Historyczno-Filozoficznego Akademii Umiejętności”, t. 35), zamieszczonej w „Głosie” (1898, s. 588),

skłonny do fantazjowania, ale raczej do rzeczowego przedstawiania faktów, o tym niezwykłym wydarzeniu mówi jako o zrządzeniu Boskim.

Dziwne rzeczy opowiem – pisze on – lecz któż potrafi pojąć wielkie sprawy Boże? albo któż poważy się zagłębiać w dociekania nad dobrodziejstwami Boga, który już w tym życiu niejednokrotnie wynosi pokorę biednych i nie waha się wynagradzać gościnności nawet u pogan?⁷

Choć niezwykli, to jednak u Galla ci dwaj przybysze nie przestają być ludźmi. Tak samo jest i w *Kronice polskiej* Kadłubka⁸, ale autor *Kroniki wielkopolskiej* powiada, że to „byli aniołowie lub według niektórych męczennicy Jan i Paweł”⁹. Jan Długosz zaś pisze:

Niektórzy mieli ich za aniołów, inni za męczenników Jana i Pawła, których święto przypada na 26 czerwca; pytającemu ich bowiem Piastowi, jak się nazywają i kim są – tymi imionami odpowiedzieli¹⁰.

Otóż wszystkie te trzy wersje (ludzie wyjątkowi czyniący cuda, aniołowie i wreszcie Jan i Paweł przybywający z Rzymu) spotkać można w utworach literackich. Na przykład Franciszek Salezy Jezierski w powieści *Rzepicha, matka królów, żona Piasta...* (Warszawa 1790) wyzyskał ostatnią z wymienionych wersji, ale jak przystało na przedstawiciela wieku oświecenia, motyw ten potraktował dość zdawkowo i zarazem racjonalistycznie. W *Śpiewach historycznych* Juliana Ursyna Niemcewicza, w pierwszym utworze z tego cyklu (*Piast*), pojawiają się najpierw „młodzieńcy przecudnej urody”, a potem, po raz drugi ci sami jako aniołowie, żeby zachęcić Piasta do przyjęcia wyboru na „króla” i przedstawić mu w profetycznej wizji przyszłe tysiącletnie dzieje Polski¹¹. Aniołów wprowadził również Aleksander Bronikowski do powieści opartej na podaniach o Popielu i Piaście, noszącej tytuł *Mysza Wieża na jeziorze Gople*¹².

W żadnym jednakże z wymienionych utworów nie ma mowy o szerzeniu chrześcijaństwa wśród ludu nadgoplańskiego, chociaż u Niemcewicza i Bronikowskiego owi wysłannicy nieba objawiają ogólnikowo jakieś prawdy w tych stronach nieznanne.

---

i następnie rozwinął w artykule *Stosunek podania Gallusowego o Piaście do legendy o św. Germanie*, „Przegląd Historyczny” 1908, s. 143-154.

⁷ Anonim tzw. Gall, *op. cit.*, s. 12-13.

⁸ Mistrz Wincenty, *Kronika polska*, przekład K. Abgarowicza, B. Kürbis, wstęp i komentarze B. Kürbis, Warszawa 1974, s. 98.

⁹ *Kronika wielkopolska*, przekład K. Abgarowicza, wstęp i komentarze B. Kürbisówna, Warszawa 1965, s. 64.

¹⁰ *Polska Jana Długosza*, pod red. H. Samsonowicza, Warszawa 1984, s. 81.

¹¹ J. U. Niemcewicz, *Śpiewy historyczne*, oprac. Z. Libera, Warszawa 1947, s. 6-7.

¹² A. Bronikowski, *Mysza Wieża na jeziorze Gople*, Warszawa 1827 (przekład J. F. Królikowskiego; pierwodruk w jęz. niemieckim ukazał się w 1824).

Bibliografia

- Albertrandi J., *Mowa na pierwszym posiedzeniu Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk*, „Roczniki Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk” 1802, t. 1.
- Albertrandi J., *Mowa przy zagajeniu piątego posiedzenia publicznego*, „Roczniki Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk” 1803, t. 2.
- Anczyc W. L., *Życie i pisma*, t. 2: *Wiersze i poemata*, oprac. M. Szykowski, Kraków 1908.
- Anonim tzw. Gall, *Kronika polska*, przekład R. Grodeckiego, przekład oprac., wstępem i przypisami opatrzył M. Plezia, wyd. V, Wrocław–Kraków 1982, *Biblioteka Narodowa*, seria I, nr 59.
- Antoniemu Malczewskiemu w 170 rocznicę pierwszej edycji „Marii”. *Materiały sesji naukowej – Białystok 5-7 V 1995*, pod red. H. Krukowskiej, Białystok 1997.
- Asnyk A., *Cieniom Malczewskiego*, „Bluszcz” 1897, nr 22.
- Aziza C., Oliviéri C., Sctrick R., *Dictionnaire des figures et des personnages*, Paris 1981.
- Baliński K., *Głos ludu polskiego. W tysiącletnią rocznicę zgonu Piasta*, Paryż 1861.
- Balzer O., *Przemówienie na pierwszym posiedzeniu publicznem Towarzystwa Naukowego we Lwowie dnia 21 maja 1921*, Lwów–Warszawa–Kraków 1922.
- Batowski H., *Słowiańska biblioteka Mickiewicza*, Kraków 1933, *Sprawozdania PAU*.
- Bazyłow L., *Historia Rosji*, Wrocław 1985.
- Béguin A., *L'âme romantique et le rêve*, Paris 1967.
- Bełcikowski A., *Dramaty i komedie*, t. 5, Kraków 1898.
- Berwiński R., *Listy z narodowej pielgrzymki*, „Przyjaciel Ludu” 1838.
- Berwiński R., *Studia o literaturze ludowej ze stanowiska historycznej i naukowej krytyki*, t. 1-2, Poznań 1854.
- Biliński P., *Feliks Koneczny*, Warszawa 2001.
- Błagoj D., *Mickiewicz i Puszkina*, [w:] *Adam Mickiewicz 1855-1955. Międzynarodowa sesja naukowa PAN – 17-20 kwietnia 1956*, Warszawa 1958.
- Błędzka z Działyńskich H., *Pamiętka przeszłości. Wspomnienia z lat 1749-1832*, oprac. K. Kostenicz, Z. Makowiecka, Warszawa 1960.
- Bogdański H., *Pamiętnik (1832-1848)*, z rękopisu wyd., wstępem i przypisami opatrzył A. Knot, Kraków 1971.

- Brodski J., *Dyptyk petersburski, czyli przewodnik po przemianowanym mieście*, Warszawa 2003.
- Bronikowski A., *Mysza Wieża na jeziorze Gople*, Warszawa 1827.
- Brückner A., *Encyklopedia staropolska*, t. 2, Warszawa 1990.
- Brückner A., *Legends i fakty. Szkice z dziejów literatury*, Łódź 1931.
- Brückner A., *Wstęp*, [do:] A. Malczewski, *Maria*, wstęp i oprac. A. Brückner, Lwów 1925.
- Budzyński W., *Lechia w IX wieku*, Lipsk 1843.
- Cabaj J., „Walczyć nauką za sprawę Ojczyzny”. *Zjazdy ponadzaborowe polskich środowisk naukowych i zawodowych jako czynnik integracji narodowej (1869-1914)*, Siedlce 2007.
- Camus A., *Człowiek zbuntowany*, Kraków 1991.
- Cassirer E., *Die Philosophie der symbolischen Formen*, Bd. 2, Berlin 1925.
- Cassirer E., *The Myth of the State*, New York 1945.
- Chmielowski B., *Nowe Ateny albo Akademia wszelkiej sciencyi [...]*, t. 2, Lwów 1746.
- Chrapowicki I., *Rzut oka na poezję ludu białoruskiego*, „Rubon” 1845, t. 5.
- Cocchiara G., *Dzieje folklorystyki w Europie*, przekład W. Jekiela, wstęp J. Krzyżanowski, Warszawa 1971.
- Coleman A. P., Coleman M. M., *Polonica and Connecticut*, „Polish American Studies” 1947, vol. 4, no. 1-2.
- Cooper J. F., *Ostatni Mohikanin*, przekład T. Everta, Warszawa 1969.
- Custine A. markiz de, *Listy z Rosji. Rosja w 1839 roku*, przekład M. Górskiego, Kraków 1989.
- Czartoryski A. J., *Bard polski*, Paryż 1840.
- Dawid W., *Fragment estetyki narodowej*, „Gwiazda” (Kijów) 1849.
- Dembowski E., *Kilka słów o poemacie dramatycznym samorodnym*, [w:] *Jaskółka* [!]. *Pamiętnik*, wyd. R. Zmorski i J. B. Dziekoński, Warszawa 1843.
- Dembowski E., *Pisma*, t. 3, oprac. M. Żmigrodzka, Warszawa 1955.
- Deotyma, *Gonitwy w dolinie Prądnika*, „Tygodnik Ilustrowany” 1869, nr 99-104; Kraków 1899.
- Dernałowicz M., *Antoni Malczewski*, Warszawa 1967.
- Dilthey W., *Das achtzente Jahrhundert und die geschichtliche Welt*, „Deutsche Rundschau” 1901, Bd. 108.
- [Dmochowski F. S.], „*Maria*”, *powieść ukraińska przez A. Malczewskiego*, „Biblioteka Polska” 1825, t. 4.
- Dmochowski F. S., [recenzja] K. W. Wójcicki, *Klechdy*, „Muzeum Domowe” 1837.
- Domański J., *Philosophica, paraphilosophica, metaphilosophica. Studia i szkice z dziejów myśli dawnej*, Kraków 2008, *Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego*, t. 109.
- Dumania poety Alfonsa de Lamartine*, wolny przekład D. Lisieckiego, Warszawa 1822.
- Dziekoński J. B., *Okiennik. Wspomnienie z wędrowki po kraju*, [w:] *Jaskółka* [!]. *Pamiętnik*, wyd. R. Zmorski i J. B. Dziekoński, Warszawa 1843.
- Eliade M., *Aspects du mythe*, Paris 1963.
- Estreicher K., *Bibliografia polska XIX stulecia*, t. 2, Kraków 1874.
- Fita S., *Spór o Słowackiego*, „Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza” R. XXXVIII, 2003, wyd. 2004.
- Fita S., *Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza 1886-1986*, Wrocław-Warszawa-Kraków 1990.

Summary

The volume presents studies and treatises of Julian Maślanka (1930-2020) within the scope of literature, folklore and cultural traditions. The treatise *Tradycje cyrylo-metodiańskie w polskiej literaturze romantycznej* [*Cyril and Methodius Traditions in the Polish Romantic Literature*] discusses relations between the traditions of Slavdom apostles and the chronicle message about Piast. At the turn of the 19th century, these relations found their place in historical writing and literature. The chapter *Mity historyczne w okresie baroku i oświecenia* [*Historical Myths in the Ages of Baroque and Enlightenment*] concerns manifestations of “mythical thinking” about the oldest national past, contained in messages of mediaeval chroniclers, later transformed (often enriched) and popularised in Polish historiography until the times of the Enlightenment. *Mityzacja folkloru w pierwszej połowie XIX wieku* [*Mythisation of Folklore in the First Half of the 19th Century*] resulted from the expectations of the then folklorists and collectors of folk oral works, which assumed that the primary state of the nation, mystery of its primary identity (national spirit) or values and symbolical meanings of primaeval epochs were encoded in folk culture.

Literatury słowiańskie w wykładach paryskich Mickiewicza [*Slavonic Literatures in Paris Lectures of Mickiewicz*] is a treatise presenting Slavonic competences of the lecturer in Collège de France and his views about Polish, Russian, Czech, Serbian (Balkan Slavs) literatures. The speaker brings the discussed literatures to the fore depending on historical transformations of Slavdom and in relation with his changing ideological perspective. The author presents *Historyczne poglądy Mickiewicza* [*Historical Views of Mickiewicz*] on the basis of Paris lectures and less important historical writings in connection with the rich historical knowledge of the poet and his historiographic methodics. The study *Mickiewicz o despotyzmie rosyjskim* [*Mickiewicz about Russian Despotism*], based on texts of the third part of *Dziady* [*Forefathers' Eve*] and Paris lectures has been supplemented by the author with a review of Russian opinions about tsarism at the turn of the 20th century.

From the wide textological and editorial works of the author, a triptych is presented in the book: *Uwagi o tekście „Pana Tadeusza”* [Remarks about “Pan Tadeusz”], *O tekście „Beniowskiego”* [About the Text of “Beniowski”], *Problemy edytorskie w dramatach Norwida* [Editorial Problems in Dramas by Norwid].

The text *Poeta tragiczny – August Antoni Jakubowski (syn Antoniego Malczewskiego)* [The Tragic Poet – August Antoni Jakubowski (the Son of Antoni Malczewski)] brings the portrait of the young poet who is dead because he committed suicide after deportation to the United States. Interpretations of two works from the canon of Polish Romanticism are contained in the chapters: *Poemat skrajnego pesymizmu („Maria” Antoniego Malczewskiego)* [The Poem of Extreme Pessimism (“Maria” by Antoni Malczewski)] and *„Krakus” Norwida – misterium narodowe* [“Krakus” by Norwid – the National Mystery Play]. The research of the author concerning message motives are represented in this book by two treatises: *Kainowa zbrodnia na Wawelskim Wzgórzu* [The Crime of Kain on the Wawel Hill] – about the motive of fratricide in old chronicles and literature from the 19th century – and *Podanie o Walgierzu w historiografii i literaturze* [The Message about Walgierz in Historiography and Literature] – the message connected with Tynec near Krakow, presented originally in *Kronika wielkopolska* [The Chronicle of Greater Poland] (from the 13th century), derived from the poem *Waltharius* and written probably by a monk from the benedictine monastery in Sankt Gallen.

The chapter *Nauka i niepodległość pod zaborami* [Science and Independence in the Time of Annexations] discusses the independence motivation of Polish scholars in the time of annexations, and assesses patriotic merits of researchers, academic units, scientific associations in this epoch. The outline *Nieco o godności w literaturze* [Some Remarks about Dignity in Literature] concerns the title concept as a literary motive – as a moral characteristic of the man, criterion for patriotic attitude, “dignity of the writer”.

Keywords: literature, culture, folklore, tradition, textology, editing, message, chronicle, historical myths, Slavdom

Julian Maślanka (1930–2020) – historyk literatury i kultury polskiej, filolog-edytor. Prof. zw. UJ (od 1986 r.); członek czynny PAU, dyrektor Wydziału I (2005–2013); członek Komitetu Słowianoznawstwa (1969–1980) i Komitetu Nauk o Literaturze Polskiej PAN (1993–1997). Pełnił funkcje redaktora naczelnego „Zeszytów Prasoznawczych” (1964–1967), „Prac Historycznoliterackich. Zeszytów Naukowych UJ” (1971–1975), „Ruchu Literackiego” (1995–2000). Autor m.in. następujących książek: *Zorian Dołęga Chodakowski. Jego miejsce w kulturze polskiej i wpływ na polskie piśmiennictwo romantyczne* (1965); *Słowiańskie mity historyczne w literaturze polskiego oświecenia* (1968); *Literatura a dzieje bajeczne* (1984, wyd. rozszerz. 1990); *Z dziejów literatury i kultury* (2001); *Szkice z dziejów literatury i kultury* (2014). Należał do Komitetu Wydania Rocznicowego *Dzieł Mickiewicza* (opracował tomy VII–XI), do Komitetu Redakcyjnego *Dzieł wszystkich Norwida* (opracował tom V). W jego opracowaniu ukazały się m.in.: Z.D. Chodakowskiego *O Słowiańszczyźnie przed chrześcijaństwem oraz inne pisma i listy* (1967); tegoż *Śpiewy sławiańskie pod strzechą wiejską zebrane* (1973); A.A. Jakubowskiego *Poezje* (1973); A. Małeckiego *Od antyku do romantyzmu* (1979); S. Piğonia *Poprzez stulecia. Studia z dziejów literatury i kultury* (1984). Był redaktorem naukowym *Encyklopedii wiedzy o prasie* (1976), *Słownika pisarzy świata* (2004, 2008) oraz redaktorem i współautorem *Encyklopedii literatury światowej* (2005). Jego rozprawy drukowano również w czasopiśmie i wydawnictwach zbiorowych czeskich, francuskich, jugosłowiańskich, niemieckich i włoskich.

ISBN 978-83-8138-539-8

INSTYTUT
LITERATURY

<https://akademicka.pl>